

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **13072590**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/26752-26753 GK 144
7/27006-27005 GK 147
7/28003 GK 162
7/28006 GK 162
7/28729 GK 171
7/28732 GK 171
7/28861 GK 176

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN SİBEL SUİÇMEZ'İN
TBMM 7/27005 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/27005
K 147

SORULAR

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı 2024-2030 belgesinde yer alan bilgilere göre, 2018 yılı itibarıyla Trabzon ili içme-kullanma suyu şebekesinde %58 oranında su kaybı ile Türkiye genelinde en yüksek ikinci il konumundadır. Bu oran, şebekeye çekilen su miktarının yalnız %42'sinin fiilen dağıtılabildiğini göstermekte ve il genelinde ciddi altyapı ve yönetsel sorunlara işaret etmektedir. Bu çerçevede Trabzon'daki su yönetimi uygulamaları ve mevcut altyapı durumunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Buna göre;

1. 2018 yılı itibarıyla Trabzon ilinde %58 olarak belirtilen içme suyu kayıp oranı 2024 yılı ve 2025 yılı itibarıyla nedir?
2. 2018-2025 yılları arasında güncel su çekme, dağıtma ve kayıp miktarları nedir?
3. Trabzon'daki su kayıplarının fiziki ve idari nedenlere göre ayrıştırıldığı bir analiz mevcut mudur? Varsa fiziki kayıplar ile idari kayıpların nedenleri ve oranları yıllara göre nedir?
4. Trabzon'daki içme suyu şebekesinin toplam uzunluğu nedir? Yenileme ihtiyacı duyulan hat uzunluğu nedir?
5. İçme suyu şebekesi hattında kullanılan asbestli su borusu uzunluğu nedir?
6. Trabzon ilinde son 10 yıl içerisinde hangi altyapı projeleriyle içme suyu şebekelerinde yenileme veya iyileştirme çalışması yapılmıştır? Yapılan çalışmalar hangi ilçelerde yoğunlaşmıştır ve hangi kriterlere göre önceliklendirme yapılmıştır?
7. Su kayıplarının tespiti için Trabzon'daki şebekede kullanılan SCADA sistemleri, basınç yönetimi, akustik dinleme veya diğer teknolojik izleme yöntemleri mevcut mudur? Bu sistemler hangi bölgelerde ve ne kapsamda kullanılmaktadır?
8. Trabzon'daki içme suyu şebekelerinde sayaçsız konut oranı nedir? Sayaçların kalibrasyon ve değişim sıklığı nasıl denetlenmektedir?
9. Trabzon'da "gelir getirmeyen su" oranı nedir ve bu orana faturalandırılmamış ancak yasal olarak dağıtım yapılan su (örneğin ibadethane, park, itfaiye kullanımı vb.) ne ölçüde etki etmektedir?
10. Su kayıplarının azaltılması amacıyla Trabzon Büyükşehir Belediyesi'ne ve bağlı Su ve Kanalizasyon İdaresi'ne (TİSKİ) Bakanlığınız veya İller Bankası aracılığıyla 2018-2024 yılları arasında sağlanan mali destek, hibe, kredi veya teknik yardım miktarı ne kadardır?

CEVAPLAR

Trabzon ilinde son 10 yıl içerisinde İller Bankası denetiminde yapılan İçmesuyu şebekelerinde yenileme veya iyileştirme çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

- Akçakale - Kavaklı (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Akpınar (Trabzon) içmesuyu ve Paket Arıtma Tesisi Yapım İşi
- Araklı-Sürmene (Trabzon) İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi Projelendirilmesi ile İçmesuyu ve Paket Arıtma Tesisi Yapım İşi
- Araklı (Trabzon) Yeşilköy- Bereketli ve Değirmencik Köyleri Grup İçmesuyu İnşaatı Yapım işi
- Arsin (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Aykut (Trabzon) Belediyesi İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Beşikdüzü (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Çamburnu (Trabzon) İçmesuyu ve Paket Arıtma Tesisi Yapım İşi

- Çaykara-Ormanseven-Ataköy-Çağlayan (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Düzköy (Trabzon) İçmesuyu Depo İnşaatı Yapım İşi
- Eskipazar (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Gürpınar-Balıca (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Köprübaşı (Trabzon) İçmesuyu-Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşi
- Maçka (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Of-Hayrat Köyleri ve Hayrat (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Of (Trabzon) İçmesuyu ve İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi İnşaatı Yapım İşi
- Şalpazarı (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Tonya (Trabzon) Melikşah Karaağaçlı Grup İçmesuyu Ana İsale Hattı ve İçmesuyu Arıtma Tesisi İkmal İnşaatı Yapım İşi
- Vakfikebir-Beşikdüzü-Çarşıbaşı-Yalıköy (Trabzon) ve Eynesil (Giresun) İçmesuyu Arıtma Tesisi Yapım İşi
- Vakfikebir (Trabzon) Kirazlık Mahallesi İçmesuyu ve Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşi
- Yeşilyurt (Trabzon) İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi
- Yomra (Trabzon) Kaşüstü ve Gürsel Mahalleleri içmesuyu inşaatı Yapım işi
- Yomra (Trabzon) İçmesuyu-Kanalizasyon-Deniz Deşarjı Kara Üniteleri İnşaatı Yapım İşi

2018-2024 yılları arasında Trabzon Büyükşehir Belediyesi TİSKİ'ye, Bakanlık ve İller Bankası aracılığıyla sağlanan toplam hibe ve kredi tutarı 1.824.819.092,00 TL'dir.

Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide ;

Trabzon ilinde su kayıp oranının 2018 yılı itibarıyla %58 olduğu, bu oranın 2024 yılı itibarıyla %41,66'ya düştüğü ve 2025 yılı itibarıyla %41 olduğu,

2018-2024 yılları arasında su kaynaklarından çekilen su miktarının yıldan yıla azalma gösterdiği,

2018'de yaklaşık 134 milyon m³ olan su çekiminin 2024 yılında 69 milyon m³'e kadar düştüğü,

Su kayıplarının hem miktar hem de oran olarak düşüş eğiliminde olduğu; 2018'de yaklaşık 78 milyon m³ olan su kayıp miktarı 2024'te 28,8 milyon m³'e indiği, kayıp oranının ise %58'den %41 seviyelerine kadar azaldığı, bu verilerin su yönetimi alanında yapılan iyileştirme çalışmalarının su kayıplarını azaltma yönünde etkili olduğunu gösterdiği ve devam eden Katılım Öncesi Yardım Aracı (İPA) 3 Programı kapsamında "Ortahisar Su Temin İşi" projesi tamamlandığında bu oranın daha da düşeceğinin öngörüldüğü,

Su kayıplarının nedenlerine ilişkin sınıflandırmaların genel olarak fiziki ve idari kayıplar şeklinde yapıldığı, mevcut değerlendirmelere göre fiziki kayıpların özellikle eski altyapı, boru patlakları, depolardan taşmalar ve kaçaklar gibi nedenlerden kaynaklandığı; idari kayıpların ise sayaç eksiklikleri, kayıt hataları veya kaçak kullanım gibi durumları kapsadığı,

Trabzon ilindeki su kayıplarının büyük kısmının fiziki nedenlerden kaynaklandığı ancak idari nedenlerden kaynaklanan kayıpların da önemli bir payı olduğu, 2018-2024 yılları arasında ortalama olarak fiziki kayıpların %26, idari kayıpların ise %17 oranında gerçekleştiği,

Trabzon ilindeki içme suyu şebekesinin toplam uzunluğunun 7.417.277 km olduğu, yenilenmesi gereken hat uzunluğunun ise 2.225.000 km olarak belirlendiği,

SCADA sistemlerinin il genelinde kademeli olarak kurulmakta olduğu, su kayıplarının tespiti için Ortahisar ilçesinde bulunan Esirođlu İçmesuyu Arıtma Tesisi ve Akoluk İçmesuyu Arıtma Tesisi iletim hatlarında debi ölçüm cihazlarının kurularak SCADA üzerinden takip edildiği, ayrıca basınç yönetimi ve akustik dinleme sistemleriyle ilgili pilot uygulamaların sürdürüldüğu,

Sayaçsız konutun, Trabzon İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüđu (TİSKİ) Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliđi ile diğer kanun hükümlerine göre kaçak su kullanımı olarak kabul edildiği,

23.11.2023 tarihli ve 32378 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Muayene Yönetmeliđi'ne göre sayaçların periyodik muayene (kalibrasyon) süresinin 10 yıl olarak belirlendiği, süresi dolan su sayaçlarının Yönetmeliđin 8 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre periyodik muayene süresinin dolduğu yılı takip eden yılda tüketiciden sökülerek yerine geçerli muayenesi olan bir sayaç takılması ve damga süresi geçmiş sayaç kullanılmamasının her yıl ilgili bakanlık tarafından takip edilerek TİSKİ'ye bildirildiği, TİSKİ tarafından devam eden yılda 10 yıllık damga süresi nedeniyle değişecek olan su sayaçlarının listesinin ilgili bakanlığa bildirildiği ve süresi dolan su sayaçlarının yenisiyle değiştirildiği belirtilmiştir.